

**Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εσωτερικών για τις προτάσεις νόμου
«Ο περί Εκλογής Μελών της Βουλής των Αντιπροσώπων (Τροποποιητικός)
(Αρ. 5) Νόμος του 2019» και «Ο περί Εκλογής Μελών της Βουλής των
Αντιπροσώπων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2019»**

Παρόντες:

Γιώργος Τ. Γεωργίου, αναπλ. πρόεδρος

Ευανθία Σάββα

Νίκος Νουρής

Γιώργος Κάρουλλας

Πανίκος Λεωνίδου

Παύλος Μυλωνάς

Μαρίνος Σιζόπουλος,

εκπροσωπώντας τον

Κωστή Ευσταθίου

Μη μέλη της επιτροπής:

Γεώργιος Γεωργίου

Μιχάλης Γιωργάλλας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών μελέτησε τις πιο πάνω προτάσεις νόμου σε συνεδρία της, που πραγματοποιήθηκε στις 30 Σεπτεμβρίου 2019. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ο γενικός διευθυντής του Υπουργείου Εσωτερικών και ο προϊστάμενος της Κεντρικής Υπηρεσίας Εκλογών του ίδιου υπουργείου. Η Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας, παρ' όλο που κλήθηκε, δεν εκπροσωπήθηκε στη συνεδρία της επιτροπής.

Σκοπός της πρώτης πρότασης νόμου, η οποία κατατέθηκε στη Βουλή από τον βουλευτή κ. Γεώργιο Γεωργίου εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού, είναι η τροποποίηση του περί Εκλογής Μελών της Βουλής των Αντιπροσώπων Νόμου, ώστε να εισαχθούν σε αυτόν ρυθμίσεις, κατ' επιταγήν της πρόσφατης τροποποίησης του συντάγματος, σύμφωνα με τις οποίες η πλήρωση βουλευτικής έδρας σε περίπτωση αποποίησης ή μη κατάληψης αυτής για οποιονδήποτε λόγο από εκλεγέντα υποψήφιο, από της ανακηρύξεως αυτού και προ της δυνάμει του άρθρου 69 του συντάγματος δοθείσας διαβεβαίωσης, να διενεργείται εντός προθεσμίας σαράντα πέντε ημερών με αναπληρωματική εκλογή.

Επιπρόσθετα, στην εν λόγω πρόταση νόμου προβλέπεται ότι οι προτεινόμενες ρυθμίσεις θα εφαρμοστούν και αναφορικά με βουλευτική έδρα η οποία είναι αποποιηθείσα ή μη καταληφθείσα κατά την ημερομηνία έναρξης της ισχύος του προτεινόμενου νόμου.

Σκοπός της δεύτερης πρότασης νόμου, η οποία κατατέθηκε στη Βουλή από τους βουλευτές κ. Νικόλα Παπαδόπουλο εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Κόμματος, Μαρίνο Σιζόπουλο εκ μέρους του Κινήματος Σοσιαλδημοκρατών ΕΔΕΚ και Μιχάλη Γιωργάλλα εκ μέρους της Αλληλεγγύης, είναι η τροποποίηση του περί Εκλογής Μελών της Βουλής των Αντιπροσώπων Νόμου, ώστε να εισαχθούν σε αυτόν ρυθμίσεις, κατ' επιταγήν της πρόσφατης τροποποίησης του συντάγματος, σύμφωνα με τις οποίες η πλήρωση βουλευτικής έδρας σε περίπτωση αποποίησης ή μη κατάληψης αυτής να διενεργείται από επιλαχόντα, κατ' ανάλογο τρόπο που ισχύει σήμερα για κενωθείσα έδρα, λαμβανομένης υπόψη της λαϊκής βούλησης, όπως αυτή εκάστοτε εκφράζεται στο εκλογικό αποτέλεσμα, στη βάση του οποίου έκαστη έδρα καταλήγει στον συνδυασμό κόμματος στον οποίο αυτή δικαιώθηκε, η οποία εκτείνεται σε περίοδο πέντε ετών.

Ειδικότερα, με τις πρόνοιες της δεύτερης πρότασης νόμου προβλέπεται ότι οι διατάξεις της υπό τροποποίηση βασικής νομοθεσίας οι οποίες ρυθμίζουν τη διαδικασία πλήρωσης κενωθείσας έδρας θα εφαρμόζονται, τηρουμένων των αναλογιών, και στις περιπτώσεις που εκλεγείς υποψήφιος προ της ανακηρύξεως αυτού αποβιώσει ή αποποιηθεί το δικαίωμα ανακήρυξής του ή εκλεγείς υποψήφιος από της ανακηρύξεως αυτού και προ της δυνάμει του άρθρου 69 του συντάγματος δοθείσας διαβεβαίωσης αποβιώσει ή αποποιηθεί βουλευτική έδρα.

Πέραν των πιο πάνω, προβλέπεται ότι οι πρόνοιες της εν λόγω πρότασης νόμου θα εφαρμοστούν και για την πλήρωση βουλευτικής έδρας η οποία είναι αποποιηθείσα ή μη καταληφθείσα κατά την ημερομηνία έναρξης της ισχύος του προτεινόμενου νόμου, καθώς

και ότι η πλήρωση αυτής θα διενεργηθεί εντός δεκαπέντε ημερών από την εν λόγω ημερομηνία.

Σύμφωνα με τον εισηγητή της πρώτης πρότασης νόμου, με τις πρόνοιες αυτής προβλέπεται η διενέργεια αναπληρωματικής εκλογής για την πλήρωση αποπονηθείσας ή μη καταληφθείσας έδρας αντί της πλήρωσης αυτής κατά τρόπο που να προσομοιάζει με τον προβλεπόμενο στην εκλογική νομοθεσία τρόπο πλήρωσης κενωθείσας βουλευτικής έδρας, επειδή πρόκειται για ανόμοιες περιπτώσεις και συναφώς επιβάλλεται η υιοθέτηση διαφορετικής προσέγγισης. Επιπρόσθετα, σύμφωνα με τον ίδιο εισηγητή, ενδεχόμενη ρύθμιση για πλήρωση αποπονηθείσας ή μη καταληφθείσας έδρας από τον επιλαχόντα του δικαιωθέντος με την έδρα συνδυασμού κόμματος προσκρούει στην αρχή της λαϊκής κυριαρχίας και ενδέχεται να μην είναι συνταγματικά επιτρεπτή.

Σε σχέση με τη δεύτερη πρόταση νόμου οι εισηγητές της δήλωσαν πως οι προτεινόμενες ρυθμίσεις κρίνονται αναγκαίες υπό το φως της πρόσφατης τροποποίησης του συντάγματος, με την οποία θεσπίσθηκε το αναγκαίο συνταγματικό πλαίσιο, για να δοθεί η δέουσα εξουσιοδότηση για τη ρύθμιση του θέματος της πλήρωσης αποπονηθείσας ή μη καταληφθείσας έδρας με νόμο. Περαιτέρω, οι ίδιοι εισηγητές ανάμεσα σε άλλα ανέφεραν ότι με την υιοθέτηση των προνοιών της εν λόγω πρότασης νόμου καθίσταται δυνατή η πλήρωση της μη καταληφθείσας βουλευτικής έδρας κατά τις βουλευτικές εκλογές του 2016 με τον επιλαχόντα του δικαιωθέντος με την έδρα συνδυασμού κόμματος, στη βάση της φιλοσοφίας του εκλογικού συστήματος της αναλογικής, το οποίο συνάδει προς τις σύγχρονες δημοκρατικές αντιλήψεις και στο οποίο εδράζεται ο εκλογικός νόμος.

Ο γενικός διευθυντής του Υπουργείου Εσωτερικών και ο προϊστάμενος της Κεντρικής Υπηρεσίας Εκλογών, τοποθετούμενοι επί των προνοιών των προτάσεων νόμου, επισήμαναν ότι το όλο θέμα της κάλυψης του κενού που διαπιστώθηκε έπειτα από την αποπονομή βουλευτικής έδρας συγκεκριμένης υποψήφιας του κόμματος της

Αλληλεγγύης κατά τις τελευταίες βουλευτικές εκλογές αποτελεί κορυφαίο πολιτικό ζήτημα, καθώς και εκκρεμότητα η οποία απαιτείται να ρυθμιστεί πάραυτα στη βάση των πολιτικών αποφάσεων που θα ληφθούν από την ίδια τη Βουλή για τροποποίηση της εκλογικής νομοθεσίας. Συναφώς, επαφίεται στη βούληση της πλειοψηφίας του νομοθετικού σώματος να επιλέξει κατά πόσο η πλήρωση αποπονηθείσας ή μη καταληφθείσας έδρας θα διενεργείται με απόδοση της έδρας στον επιλαχόντα του ίδιου του δικαιωθέντος με την εν λόγω έδρα συνδυασμού κόμματος ή με αναπληρωματική εκλογή.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, αποφάσισε να τροποποιήσει τα κείμενα των προτάσεων νόμου, ώστε να περιληφθούν σε αυτά σχετικές πρόνοιες για κατάργηση των διατάξεων που εισήχθησαν στην εκλογική νομοθεσία με τον περί Εκλογής Μελών της Βουλής των Αντιπροσώπων (Τροποποιητικό) Νόμο του 2017 [Νόμος 82(Ι) του 2017], δεδομένου ότι το Εκλογοδικείο στην απόφασή του αναφορικά με την εκλογική αίτηση Αρ. 1/2017 κήρυξε τη διάταξη αυτού για πλήρωση μη καταληφθείσας βουλευτικής έδρας αντισυνταγματική. Επ' αυτού σημειώνεται ότι οι δικαστικές αποφάσεις δεν επιφέρουν την κατάργηση νομοθετικών διατάξεων για τις οποίες έχει αποφανθεί το δικαστήριο ότι είναι αντισυνταγματικές, αλλά εναπόκειται στον νομοθέτη να επιφέρει για σκοπούς εναρμόνισης της νομοθεσίας προς το σύνταγμα την κατάργηση των διατάξεων που προσκρούουν σε αυτό.

Πέραν των πιο πάνω, η επιτροπή αποφάσισε τα ακόλουθα:

1. Ο αναπληρωτής πρόεδρος και τα μέλη της επιτροπής βουλευτές των κοινοβουλευτικών ομάδων ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις και του Δημοκρατικού Κόμματος, καθώς και ο βουλευτής κ. Μαρίνος Σιζόπουλος, εκπροσωπώντας το μέλος της επιτροπής βουλευτή του Κινήματος Σοσιαλδημοκρατών ΕΔΕΚ κ. Κωστή Ευσταθίου, δήλωσαν ότι τάσσονται εναντίον της ψήφισης της πρώτης πρότασης νόμου και υπέρ της ψήφισης της δεύτερης πρότασης νόμου σε νόμους, καθότι ως θέση αρχής υιοθετούν την κάλυψη του νομοθετικού κενού που διαπιστώθηκε κατά

την εφαρμογή της εκλογικής νομοθεσίας στις τελευταίες βουλευτικές εκλογές με βάση τη φιλοσοφία του αναλογικού συστήματος εκλογής των βουλευτών.

2. Τα μέλη της επιτροπής βουλευτές της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού ανέφεραν ότι η πλήρωση της αποπονηθείσας έδρας με την απόδοσή της στον επιλαχόντα του συνδυασμού κόμματος με τον οποίο εξελέγη ο αποπονηθείς την έδρα, αντί της πλήρωσης αυτής με τη διενέργεια αναπληρωματικής εκλογής, αποτελεί επιλογή με την οποία καταστρατηγείται η δημοκρατική αρχή της λαϊκής κυριαρχίας και συναφώς τάσσονται υπέρ της ψήφισης της πρώτης πρότασης νόμου και εναντίον της ψήφισης της δεύτερης πρότασης νόμου σε νόμους.

Υπό το φως των πιο πάνω θέσεων της, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών, κατά πλειοψηφία του αναπληρωτή προέδρου και των μελών της βουλευτών των κοινοβουλευτικών ομάδων ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις και του Δημοκρατικού Κόμματος, καθώς και του βουλευτή κ. Μαρίνου Σιζόπουλου, εκπροσωπώντας το μέλος της επιτροπής βουλευτή του Κινήματος Σοσιαλδημοκρατών ΕΔΕΚ κ. Κωστή Ευσταθίου, υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις της δεύτερης πρότασης νόμου, όπως αυτή αναθεωρήθηκε σύμφωνα με την προαναφερθείσα απόφασή της, και εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή της σε νόμο, αφού τροποποιηθεί ο τίτλος της, ώστε να αναφέρεται ως «Ο περί Εκλογής Μελών της Βουλής των Αντιπροσώπων (Τροποποιητικός) Νόμος του 2019», καθώς και την καταψήφιση της πρώτης πρότασης νόμου.

9 Οκτωβρίου 2019